

USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Davida Vláčila a soudců JUDr. Františka Ištvánka a JUDr. Pavla Simona, v právní věci žalobkyně L. K. narozené bytem v zastoupené Mgr. Janou Zwyrtkovou, advokátkou se sídlem v Mohelnici, Olomoucká 261/36, proti žalované České republice – Ministerstvu spravedlnosti, se sídlem v Praze 2, Vyšehradská 424/16, jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem v Praze 2, Rašínovo nábřeží 390/42, o zadostiučinění za nemajetkovou újmu, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 28 C 51/2020, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2021, č. j. 15 Co 26/2021-215, takto:

I. Řízení o dovolání **se zastavuje** v rozsahu, ve kterém směřovalo proti výroku II rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2021, č. j. 15 Co 26/2021-215, a té části výroku I, jíž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o věci samé v částce 1 500 000 Kč a ve výroku o nákladech řízení; jinak se dovolání **odmítá**.

II. Žalobkyně **je povinna** zaplatit žalované na náhradě nákladů dovolacího řízení částku 300 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

Obvodní soud pro Prahu 2 (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 21. 10. 2020, č. j. 28 C 51/2020-182, žalobu o zaplacení částky 1 920 000 Kč zamítl (výrok I rozsudku) a rozhodl o povinnosti žalobkyně zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení 1 500 Kč (výrok II rozsudku).

Městský soud v Praze (dále jen „odvolací soud“) v záhlaví označeným rozhodnutím rozsudek soudu prvního stupně potvrdil (výrok I rozsudku odvolacího soudu) a uložil žalobkyni nahradit žalované náklady odvolacího řízení ve výši 300 Kč (výrok II rozsudku odvolacího soudu).

Takto soudy obou stupňů rozhodly o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala zaplacení částky 1 920 000 Kč jako zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která jí měla vzniknout v důsledku nezákonného trestního stíhání vedeného pro přečin porušení povinnosti při správě cizího majetku. Uvedeného jednání se měla žalobkyně dopustit coby zastupitelka města. Trestní stíhání skončilo pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Chomutově ze dne 3. 4. 2019, sp. zn. jímž byli všichni obvinění (zastupitelé) zproštěni obžaloby. Žalobkyně předběžně uplatnila svůj nárok u Ministerstva spravedlnosti,

kteří jí z titulu vydání nezákonného rozhodnutí (usnesení o zahájení trestního stíhání) poskytl omluvu a peněžité zadostiučinění ve výši 80 000 Kč.

Rozsudek odvolacího soudu napadla žalobkyně nejprve v celém rozsahu včasným dovoláním, které později částečně vzala zpět a omezila jeho rozsah jen na tu část výroku I rozsudku odvolacího soudu, kterou byl potvrzen zamítavý výrok I rozsudku soudu prvního stupně v částce 420 000 Kč. Nejvyšší soud tak dovolací řízení v rozsahu zpětvzetí dovolání podle § 243c odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), ve znění účinném od 1. 2. 2019 (viz čl. IV a XII zákona č. 287/2018 Sb.) zastavil. Ve zbývajícím rozsahu Nejvyšší soud dovolání žalobkyně podle § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl pro jeho nepřipustnost.

Nejvyšší soud předesílá, že podané dovolání je na samé hraně jeho tzv. projednatelnosti, neboť z ustálené judikatury odvolacího soudu plyne, že k projednání dovolání nepostačuje pouhá citace textu ustanovení § 237 o. s. ř., aniž by bylo z dovolání zřejmé, od jaké (konkrétní) ustálené rozhodovací praxe se v rozhodnutí odvolací soud odchýlil, která konkrétní otázka hmotného či procesního práva má být dovolacím soudem vyřešena nebo je rozhodována rozdílně, případně od kterého (svého dříve přijatého) řešení se dovolací soud má odchýlit (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2013, sp. zn. 25 Cdo 1559/2013, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2488/2013, proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 21. 1. 2014, sp. zn. I. ÚS 3524/13). Žalobkyně prostřednictvím tvrzení, že „dovolacím důvodem je přitom vysoce nesprávné právní posouzení věci ve smyslu logiky, spravedlnosti, přiměřenosti odškodnění a ohled na dopady v malém městě“ neuvádí explicitně některý ze způsobů přípustnosti dovolání vymezených v § 237 o. s. ř., podané dovolání je ve svém převažujícím rozsahu pouhým pokračováním prosté (a potud nepřipustné) polemiky se soudy obou stupňů a nevystihuje formální odlišnost dovolání, jakožto mimořádného opravného prostředku. Pokud dovolatelka uvádí, že „nastala doba, kdy by měla být změněna judikatura právě v oblasti trestního stíhání zástupců“, že právní posouzení odvolacího soudu vychází „z rigidní a léta používané judikatury“, nebo že „satisfakce v tomto výjimečném případě, a to výjimečném zcela negativně, by měla být násobná, než bylo doposud judikováno“, neformuluje tím žádnou jedinečnou otázku dovolacím soudem již řešenou, která by měla být posouzena jinak, ani neoznačuje žádnou konkrétní judikaturu Nejvyššího soudu, jež by podle jejího názoru měla být dovolacím soudem překonána.. Z obsahu dovolání je však zřejmé, že se žalobkyně domáhala rovněž přezkumu správnosti posouzení otázky přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu v případě nezákonného trestního stíhání veřejně činných osob s tím, že daná otázka dosud neměla být v rozhodovací praxi odvolacího soudu řešena. Svou argumentaci dovolatelka podpořila odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 2394/15 a v doplnění dovolání ze dne 16. 8. 2021 připomenula také obsah nálezu Ústavního soudu ze dne 21. 6. 2021, sp. zn. II. ÚS 417/21.

Uvedená otázka ovšem nemůže založit přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř. Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3858/2013 (ústavní stížnost podanou proti tomuto rozhodnutí Ústavní soud odmítl pro zjevnou neopodstatněnost usnesením ze dne 30. 7. 2015, sp. zn. I. ÚS 4002/14), plyne závěr, že „ze skutečnosti, že osobou trestně stíhanou je osoba veřejně činná, nelze obecně dovodit vznik nemajetkové újmy v důsledku trestního stíhání ani ve větší ani v menší míře, než u osoby jiné. Vždy je třeba přihlížet k intenzitě újmy konkrétní osoby, ať již byla veřejně činnou či nikoliv.“ Soudy nižších stupňů tak nepochybily, když ve svých rozhodnutích, vycházejících z jimi zjištěného skutkového stavu, jímž je Nejvyšší soud podle § 241a odst. 1,

písm. a) o. s. ř. v dovolacím řízení vázán, podrobně popsaly zjištěné dopady trestního stíhání do osobnostní sféry dovolatelky a řádně odůvodnily, jakým způsobem se dobraly k výši náhrady za způsobenou nemateriální újmu. Právě individuální přístup k určování výše zadostiučinění zohledňující jedinečné okolnosti té které projednávané věci ostatně akcentuje i Ústavní soud v dovolatelkou označeném nálezu ze dne 21. 6. 2021, sp. zn. II. ÚS 417/21, podle kterého je obecný soud povinen „vždy pečlivě zvažovat veškeré okolnosti, za nichž k újmě došlo a k závažnosti této újmy“.

Nutno dodat, že dovolatelkou označená judikatura Ústavního soudu není v projednávané věci přílehavá. Ve věci projednávané Ústavním soudem pod sp. zn. I. ÚS 2394/15 se trestní stíhání netýkalo veřejné činnosti poškozené a odvolací soud tehdy žádné peněžité zadostiučinění nepřiznal s tím, že konstatování porušení práva je dostačující formou zadostiučinění. Ústavní soud naopak uzavřel, že tehdejší poškozenou požadované zadostiučinění ve výši 50 000 Kč za rok a pět měsíců trvání nezákonného stíhání je zcela postačující. U jinak recentního nálezu ze dne 21. 6. 2021 sp. zn. II. ÚS 417/21, se Ústavní soud zabýval odškodňováním veřejně činných osob (politiků), nicméně jím učiněné závěry dopadaly výlučně na situaci, kdy nezákonné stíhání mělo za následek likvidaci politické kariéry poškozené osoby a její vyřazení z další účasti na politickém životě. Dané závěry proto nejsou aplikovatelné na případ dovolatelky, která podle zjištění nižších soudů byla ještě v době probíhajícího trestního stíhání v rozvoji své „politické kariéry“ naopak velmi úspěšná, neboť v komunálních volbách do zastupitelstva města ██████████ získala vyšší počet preferenčních hlasů než v předcházejících volbách, kdy trestní řízení ještě neprobíhalo. Nelze tak souhlasit s argumentem, že skutečnost, že dovolatelka vykonává politickou funkci na malém městě, sama o sobě a bez dalšího odůvodňuje přiznání vyšší částky zadostiučinění.

K polemice dovolatelky o výši přiznaného zadostiučinění Nejvyšší soud uvádí, že při jejím určení se odvolací soud neodchýlil od řešení přijatého v judikatuře Nejvyššího soudu, pokud při stanovení formy a výše zadostiučinění posuzoval kritéria vymezená ustálenou judikaturou (srov. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, nebo ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, uveřejněný pod číslem 67/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), tedy přihlédl-li k povaze trestní věci, pro kterou byla žalobkyně stíhána, délce trestního stíhání, výši trestu, který žalobkyni hrozil, prokázaným následkům, které tím byly žalobkyni způsobeny, jakož i k výši odškodnění poskytnutého poškozeným v obdobných případech. Ani žalobkyní výše označené nálezy Ústavního soudu, pokud na straně jedné akcentují potřebu zohlednění individuálního rozměru každého projednávaného případu odškodnění a na straně druhé zapovídají mechanické odškodnění podle předem daných schémat či tabulek, nikterak nezpochybňují závěry ustálené judikatury Nejvyššího soudu, podle níž výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti a neměla by se bez zjevných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném.

Nejvyšší soud nadto ve své judikatuře opakovaně uvádí, že v případě náhrady nemajetkové újmy způsobené trestním řízením, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, rovněž platí, že stanovení formy nebo výše přiměřeného zadostiučinění je především úkolem soudu prvního stupně a přezkum úvah tohoto soudu úkolem soudu odvolacího. Přípustnost dovolání nemůže založit pouhý nesouhlas s výší přisouzeného zadostiučinění, neboť ta se odvíjí od okolností každého konkrétního případu a nemůže sama o sobě představovat otázku hmotného práva ve smyslu § 237 o. s. ř. Dovolací soud při přezkumu výše zadostiučinění v zásadě posuzuje právní otázku spojené s výkladem

podmínek a kritérií obsažených v § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OdpŠk“), přičemž výslednou částkou se zabývá tehdy, byla-li by zjevně nepřiměřená, což v případě žalobkyně není. Jinými slovy, dovolací soud posuzuje v rámci dovolacího řízení, jakožto řízení o mimořádném opravném prostředku, jen správnost základních úvah soudu, jež jsou podkladem pro stanovení výše přiměřeného zadostiučinění.

Nesouhlasí-li žalobkyně s tím, že ve věcech, z nichž vyšel soud prvního stupně a odvolací soud, lze shledat shodné znaky s posuzovaným případem, a požaduje-li srovnání s jinými případy, které v dovolání označuje, Nejvyšší soud konstatuje, že z jejich výčtu není zřejmé, o jakou judikaturu dovolacího soudu se jedná, zda a jak byly v těchto případech hodnoceny konkrétní dopady trestního stíhání do osobnostní sféry poškozeného a zda uvedené částky zahrnují i náhradu škody či nikoliv. Nadto nejde o námitku proti právnímu posouzení, ale proti skutkovým zjištěním, na kterých odvolací soud své rozhodnutí ve vztahu k výši odškodnění žalobkyně založil. Námitka proti skutkovým zjištěním přitom není způsobitelným dovolacím důvodem (§ 241a odst. 1, věta první o. s. ř.) a zároveň platí, že pro rozhodnutí Nejvyššího soudu je určující stav v době vydání rozhodnutí odvolacího soudu (§ 243f odst. 1 o. s. ř.).

Nejvyšší soud vzhledem k výše řečenému dovolání v rozsahu, ve kterém nebylo vzato zpět, podle § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl, neboť nebylo shledáno přípustným.

O náhradě nákladů dovolacího řízení dovolací soud rozhodl podle § 243c odst. 3 ve spojení s § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. a zavázal žalobkyni, jejíž dovolání bylo odmítnuto, k náhradě nákladů dovolacího řízení vzniklých žalované v souvislosti s podáním vyjádření k dovolání, když žalovaná nebyla zastoupena advokátem, přičemž nedoložila výši svých hotových výdajů. Náhrada nákladů je tak představována toliko paušální náhradou hotových výdajů podle § 151 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (viz čl. II bod 1. ve spojení s čl. VI zákona č. 139/2015 Sb.), jež činí 300 Kč (§ 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

V Brně dne 10. 11. 2021

JUDr. David Vláčil v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Tereza Figurová